

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
2024-2028

Folldal kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har i løpet av høsten 2024 laget denne planen. Planen gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planen midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og selskaper som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planen basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 185 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer forvaltningsrevisjon etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet begynner. Etter at forvaltningsrevisjonen er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Kommunedirektøren får anledning til å uttale seg om rapporten før den behandles i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapport fra forvaltningsrevisjonen fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalget skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i noen tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversikten på neste side. Oversikten inneholder også forslag til hva forvaltningsrevisjonen skal gi svar på. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Bakgrunn og forslag til vinkling
<p>1. Økonomisk bærekraft - budsjettering og rapportering</p>	<p>En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelse på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Kommunen har økt lånegjelden pr innbygger med over 90% siden 2014 og frem til i dag. Det er høy risiko til hvordan budsjettet tas ned uten at det går utover tjenestenivået.</p> <p>Det er også høy risiko til hvordan budsjettet utarbeides siden det er sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Det gjøres subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser, og oppfølgingen av disse kunne vært bedre omtalt. Budsjettprosessen starter på høsten både i administrasjonen og på politisk nivå, og dette er sent for å sikre en god involvering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon • Har kommunen tilfredsstillende system og rutiner for budsjettstyring og rapportering? <ul style="list-style-type: none"> ◦ Sikrer budsjettprosessen en realistisk og fullstendig budsjettering? <p>Legger budsjettprosessen og beslutningsgrunnlaget i budsjettsaker til rette for god politisk styring og kontroll?</p>
<p>2. Utenforskap - tverrsektorielt arbeid</p>	<p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet på generell basis, og det er en høy risiko for at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Problemene er ofte sammensatte. Prisvekst og høy rente kan få innvirkning på andel innbygger med behov for økonomisk sosialhjelp. I tillegg kommer ny andel flyktninger som kan ha utfordringer med å komme ut i arbeid.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer det tverrfaglige arbeidet i kommunen for å motvirke utenforskap? • Har kommunen tilstrekkelig kunnskap om lavinntektsfamilier og barn og unges levekår i kommunen og blir denne kunnskapen brukt i det forebyggende arbeidet? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot lavinntektsfamilier er tilstrekkelig samordnet? • Er det lagt til rette for inkluderende fellesskap? • I hvilken grad sørger kommunen for at tjenester og tiltak rettet mot unge voksne er tilstrekkelig samordnet?

<p>3. Klima og miljø</p>	<p>Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på planverk, beredskap, vann- og avløpsforvaltning og ivaretagelse av bærekraftsmålene. Det er en høy risiko for at kommune ikke klarer å innfri alle kravene. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt bl.a. i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Klima- og miljøkrav til offentlige anskaffelser kan være krevende.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen etablert system og rutiner som bidrar til å sikre at overordnede klima- og miljømål blir nådd? • Har kommunen kartlagt og vurdert risiko knyttet til konsekvenser av klimaendringer? • Følges helhetlig tiltaksplan for Follidal opp ut fra prioriterte tiltak og løsninger?
<p>4. Interkommunalt samarbeid - felles prosjekt mellom flere kommuner</p>	<p>Kommunen deltar i flere interkommunale samarbeid. Kommunen er dermed avhengig av andre for hvordan tjenesteytingen utøves i disse samarbeidene. Det er en moderat risiko for at ansatte i kommunen og fagmiljøene ikke har en god nok struktur og dialog om innholdet i tjenestene.</p> <p>NAV og barnevern er eksempler på tjenester med høy vesentlighet for brukerne, hvor Tynset kommune har vertskommuneansvaret.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan er styring, oppfølging og evaluering av kommunens deltagelse i interkommunalt samarbeid? • Ytes tjenester og informasjon i samsvar med inngåtte avtaler med vertskommunen? • Er samarbeidsavtalene godt og hensiktsmessig utformet? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for styring på tvers av myndighetslinjer? • Er det avklarte rutiner og ansvarsforhold for prioriteringer innen tjenestene? • Fungerer samarbeidet med andre fagmiljøer tilfredsstillende i samarbeidet?

<p>5. Helhetlig virksomhetsstyring</p>	<p>Kommunenes budsjett og økonomiplan inneholder få andre målsettinger enn de finansielle, og årsberetningen har hovedfokus på regnskapsrapportering. Lovkravet om at årsberetningen skal redegjøre for måloppnåelse er svakt ivaretatt. Det er en forutsetning for god virksomhetsstyring at målene i kommuneplanen blir fulgt opp gjennom konkrete og etterprøvbare målsettinger i økonomiplan og årsbudsjett, og at resultatene blir sammenlignet og rapportert mot disse målene. Temaet kan sees i sammenheng med budsjettering og tertialrapportering.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad har kommunen etablert et hensiktsmessig system for å fastsette mål? <ul style="list-style-type: none"> ○ Mål for de ulike tjenesteområdene og enhetene ○ Synliggjøring for hvordan kommunen skal arbeide for å oppnå målene. ○ Rutiner som sikrer at relevante krav og forventninger fra statlige myndigheter, kommunalt planverk og politiske vedtak blir tatt inn i mål og virksomhetsplaner. ○ Bruk av lederavtaler som et verktøy i mål- og virksomhetsstyringen. ○ Operasjonalisering av overordnede mål til konkrete måltall o.l. for de ulike tjenesteområdene og enhetene. • I hvilken grad er det etablert rutiner i administrasjonen for å følge opp status og måloppnåelse? Inkludert oversikt og oppfølging av eventuelle avvik fra mål? <ul style="list-style-type: none"> ○ Rutiner for å rapportere om status og måloppnåelse/oppfølging av vedtak til politisk nivå.
<p>6. Helse, miljø og sikkerhet - sykefravær</p>	<p>Sykefravær gir økte kostnader og konsekvenser med at tjenestene ikke blir riktig bemannet og med utilstrekkelig kompetanse. Det kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Kommunen har en målsetting om et nærvær på 92,8 %, og dette har sunket til 88 % (2017 – 2022). Det er en høy risiko for at kommunen ikke jobber godt nok med å redusere sykefraværet.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeides det systematisk med å forebygge og redusere sykefravær? Det kan være rutiner for forebygging, tiltak for å unngå sykefravær, oppfølging av sykmeldte og ledernes kompetanse på nærværarbeid.

<p>7. Ivaretagelse av flykninger</p>	<p>Kommunen har de siste årene bosatt en økende andel flykninger. Det er en høy risiko for om kommunen sørger for god integrering gjennom et tilrettelagt tjenestetilbud til flykninger, først og fremst innen oppvekstsektoren og helsetjenesten. Enkelte flykninger kan også ha sammensatte behov og trenger derfor bistand fra støttetjenestene. Andre utfordringer vil være å skaffe til veie nok boliger og arbeid til de som kommer som flykninger.</p> <p>Mulig innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er kommunes arbeid med integrering av flykninger i tråd med gjeldende lovkrav og føringer? • Har kommunen et introduksjonsprogram som kvalifiserer flykningen for arbeid og utdanning? • Får flykningene bistand fra støttetjenester som dekker deres behov? • Samarbeider kommunen med frivillige organisasjoner i integreringsarbeidet? • Er integreringstilskuddet tilstrekkelig og brukes det på rett måte for å ivareta flykningene?
<p>8. Tilskuddsforvaltning</p>	<p>Kommunen yter ulike typer tilskudd til ulike formål. Tilskudds- og stønadsordninger er utbredte virkemiddel for å oppnå samfunnsmessige mål og effekter. Det kan være til organisasjoner innen kultur- og idrett, næringsaktører, Folldal næringspark, Stiftelsen Folldal gruver, Frivilligsentralen og kirken. I en presset kommuneøkonomi er det viktig med gode systemer og rutiner i tilskuddsforvaltning slik at prioriteringene har en god legitimitet. Det har ikke blitt gjennomført forvaltningsrevisjoner innen temaet i kommunen tidligere, og risikoen er ukjent.</p> <p>For noen av de eksterne virksomhetene må en forvaltningsrevisjon baseres på avtale om innsyn.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det hensiktsmessige rutiner for søknad/avtale, tildeling og rapportering? • Er tildelingen i tråd med søknad eller avtale? • I hvilken grad evaluerer kommunen om ulike tilskudd den ønskede effekt/bidrar til at vedtatte mål blir nådd? • Er regnskapsføringen innrettet slik at tilskuddsforvaltningen kan kontrolleres? • Er det etablert rutiner for kontroll og oppfølging av avvik?

Plan for forvaltningsrevisjon - uprioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Uprioritert område/selskap	Bakgrunn og forslag til vinkling
Kvalitet i opplæringen	<p>Det stilles krav om at kommuner i større grad enn tidligere skal jobbe systematisk for å bedre læringsmiljøet og elevenes læringsutbytte i alle fag. Skolene skal både jobbe med kvalitetsutvikling og kvalitetsvurdering og på den måten bidra til å oppfylle regelverket og læreplanverket, men også de mål skolene selv har satt seg. Dette stiller også krav til at skolen har god internkontroll. Elevundersøkelsen i 7. og 10. trinn viser flere avvik fra landsgjennomsnittet.</p> <p>Revisor har kategorisert området som høy risiko. Administrasjonen har gitt innspill på at det er en risiko knyttet til implementeringen av ny opplæringslov.</p>
Riktig dimensjonering av tjenestetilbud	<p>Kommunen opplever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økt press på eldreomsorg, skoleressurser og barn/unge med særlige behov • Økt vikarbruk • Økning i antall yngre med behov for psykisk helsehjelp • Økning i behov for tilrettelegging av tjenester • Demografiske endringer <p>Ut fra dette kan det stilles det spørsmål til om hva som er riktig dimensjonert tjeneste, og hvordan kommunen kan tilpasse tjenestestrukturen og nivået for å møte de demografiske endringene.</p> <p>Mulige innfallsvinkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen overordnede føringer for hvordan de skal sikre tilstrekkelig kvalitet og effektivitet i ressursstyring og kapasitetsdimensjonering? • Er det ressurser og kompetanse til å jobbe med endring og innovasjon for å tilrettelegge i forhold til fremtidig behov? • Er det en hensiktsmessig organisering for å kunne drive med endring og innovasjon? • Har kommunen systemer som skal sikre at de mellomledere har tilstrekkelig kompetanse innenfor økonomistyring? • I hvilken grad er det etablert gode systemer for lederoppfølging og lederstøtte?
Næring, skog og landbruk	<p>Området har utfordringer knyttet til rekruttering av arbeidskraft. Det har ikke være gjennomført forvaltningsrevisjon av det helhetlige næringsarbeidet i kommunen, med særlig fokus på rekruttering av arbeidskraft.</p>

Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling	<p>Det er utfordringer med å rekruttere personer med rett kompetanse i vikariat og faste stillinger enkelte fagområder. Særlig utfordring innen helsesektoren. Tilrettelegging med spesielle finansieringsordninger innen legevaktsordning i enkelte kommuner utgjør økonomisk belastning.</p> <p>Mulige innretninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan jobber kommunen med å rekruttere, beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse? • Har kommunen formålstjenlige system og rutiner tilknyttet avvikling av arbeidsforhold? • Hvor god oversikt har kommunen over bruk av overtid/sykevikarer/ vikarer o.l. ifm. fravær? • Har kommunen et system som sikrer at regelverk tilknyttet innleie av arbeidskraft blir etterlevd? • Har kommunen en tydelig rolle- og ansvarsfordeling tilknyttet personalforvaltningen, og blir denne fulgt?
--	---

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Forvaltningsrevisjon av Abakus AS i 2022 i samarbeid med andre kommuner
Formålet har vært å finne ut om kommunene er fornøyde med tjenestene, om selskapsforvaltningen er underlagt betryggende kontroll, og om samhandlingen med kommunene fungerer tilfredsstillende.
2. Helse, rehabilitering og omsorg i 2022
 - a. Er tjenester innen HRO riktig dimensjonert?
 - b. Sikrer tjenester innen HRO tilstrekkelig medvirkning for brukere og pårørende?
 - c. Sikrer tjenester innen HRO nødvendig kompetanse og helhetlig tjenestetilbud?
3. Etikk, samarbeidsklima og varsling i 2024
Tema for forvaltningsrevisjonen var å se på om det arbeides systematisk med etikk, ytringskultur og varsling.